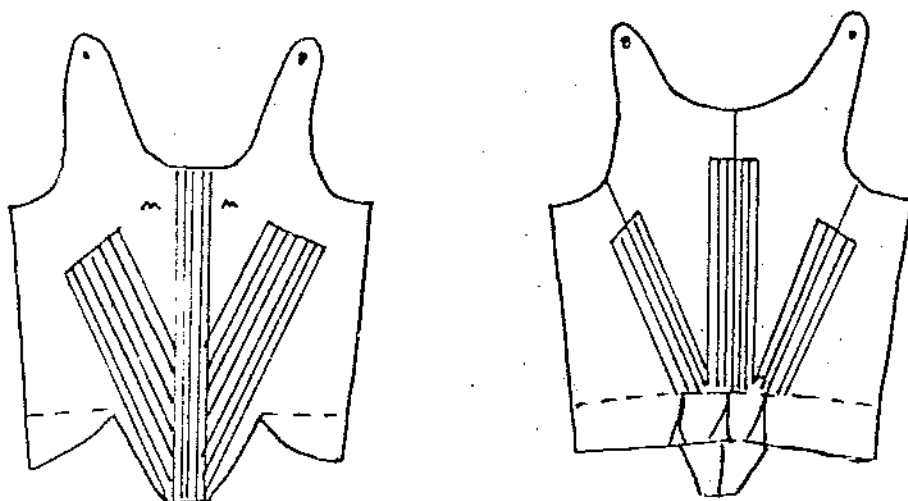

Livstykke använt till Valledräkten.

Härkomst: okänd. Från 1811.

Skaraborgs Länsmuseum, inv.nr 38077.

Material: Yttertyg, kypert, rött ylle
Foder, tuskaft, oblekt linne
Lingarn, oblekt, kokt, blått
26 fjädrar
Sidenband, rött, grönt
Band eller snodd
Bivax

Till originalet finns ingen snodd eller band bevarad.

Mönstret är helt efter originallivsstycket, som är litet i storleken.

För att få rätta storleken sy först en modell i ett stadigt tyg t.ex. lakansväv.

Förstoring o förminskning av mönstret, se separat blad.

COPYRIGHT
Skaraborgs Läns Hemsöjdsförening

Klump ylletyget genom dampning med våt trasa.

Klump fodertyget genom flera tvättar i 60° och skölj det väl. Stryk det slätt innan det är helt torrt.

Tillklippning: Lägg ut mönstrets alla delar på ylletyget.

Se upp med tråddriktningen.

Klipp med 1,5 cm sömsmån utmed alla sidor utom skörtens nederkant.

Fodret klippas lika som yttertyget förutom att skörten utesluts. OBS! Snibben har foder.

Fodret ska alltså sluta vid den markerade efterstygnsraden.

Bakstycket klippas med hel rygg, ej söm mitt i ryggen.

Trådmarkera runt alla mönsterdelar.

Kasta runt alla delar.

Rygg- o sidsömmar: Sömmarna sys med efterstygn i oblekt lingarn.

Garnet vaxas väl.

Ryggstyckena läggs räta mot räta och sys ihop ner till skörten.

Sy ihop sidstycket med framstycket räta mot räta.

Lägg framstyckets rätsida mot bakstyckets rätsida och sy ihop ner till skörten.

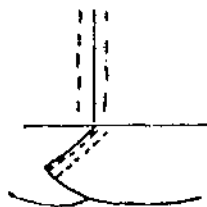
Sömmarna pressas isär.

Sömsmånerna på skörten mitt bak viks mot rätan. Sy med förstygn ca 1-2 mm från kanten.

Putsa till sömsmånen så att den blir ca 6 mm bred.

Sy ännu en förstygnrad precis utanför sömsmånen.

FRÅN AVIGSIDAN

Alla sömsmåner viks in och sys fast med prickstickning.

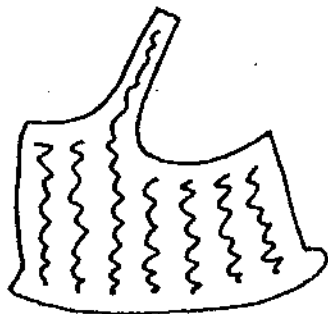
Prova livstycket.

COPYRIGHT

Skaraborgs Läns Hemsöjdsförening

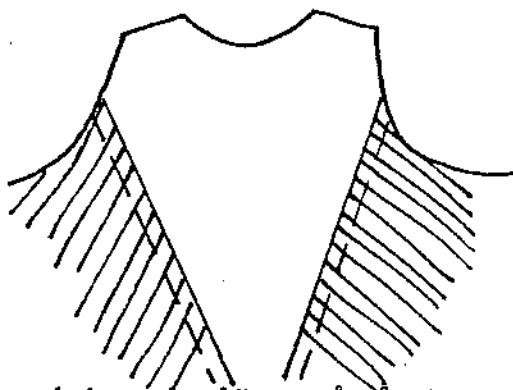
Foder:

På yttertygets aviga läggs framstyckets foder och tråcklas stadigt fast över hela framstycket, men lämna 4-5 cm runt kanterna.

Vik sedan in fodret runtom utom vid sidsömmen, där bakstyckets foder ska ligga över.

Yttertyget ska råda 1-2 mm, tråckla.

 = FODER

Fodrets bakstycke läggs på plats o tråcklas lika som framstycket. Lämna 4-5 cm runt kanterna.

Vik in fodret runt hals- och ärmringningen så att yttertyget råder 1-2 mm.

All tråckeltråd på fram- och bakstycke måste sitta kvar för att hålla fodret på plats vid sömnad av broderi.

Sömsmånen vid sidsömmarna på bakstyckets foder viks in och sys fast med fällstygn och oblekt lingarn.

Fålla fast fodret runt ärmringningen, bakre halsringningen och vid framkanten samt snibben med fällstygn, som går igenom på rätsidan och bildar en stickning. Prickfällning. Se stygnförklaring på separat blad. Sy med oblekt lingarn. Pressa och prova livstycket.

Broderi o fjädrar: Om man har ändrat storleken på livstycket måste broderimönstret också förlängas.

COPYRIGHT

Skaraborgs Låns Hemsöjdsförening

Det sker genom utökning av antalet viggas på mönstret.
Drag ej isär och gör ej större viggas än på originalmönstret.
Rita av broderiet på ett tunt papper, överför mönstret
genom att tråckla av broderiet med hjälp av pappret.

Riv bort det.

Allt broderi sys med kokt lingarn och sys genom både
foder och yttertyg.

Broderiet sys med 2-3 mm långa efterstygn. Se stygnför-
klaring.

Prova ut rätt längd på fjädrarna, sy en kanal av bomulls-
band och träd i fjädrarna.

Prova med fjädern när du broderar tumlarna, så att de
får plats, ca 8 mm.

Sy broderiet på framstycket som går på snedden och träd
i fjädrarna.

Därefter sys övrigt broderi utom efterstygnsraden i mid-
jan.

Initialer och årtal broderas med efterstygn enligt marke-
rad plats o storlek.

Träd i samtliga fjädrar vid framkanten uppifrån, alla
övrige träds i nerifrån.

Fodrets nederkant i midjan viks in och tråcklas fast. Sy därefter en efter-
stygnsrad, enligt markering, för att låsa fjädrarna och fästa fodret.

Sy fast fodret vid främre halsringningen med prickfällning, oblekt lingarn.
Sidsömmens sömsmån på skörten sys ner med fällstygn, som går igenom på rät-
sidan, oblekt lingarn.

Snörhål:

Märk ut för snörhålen i framkanten o på axeln, kontrollera
med mönstret.

Gör hål med en pryl.

Kasta runt hålen med stygn, som är ca 3 mm långa.

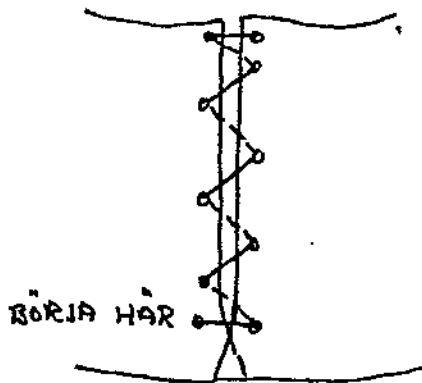
Sy med kokt lingarn.

COPYRIGHT
Skaraborgs Läns Hemsöjningsförening

Sy slutligen fast sidenbandet i nederkanten.
Lägg det på rätsidan och sy efterstygn i blått lingarn.
Vik bandet runt kanten och kasta fast.
Tag bort all tråckeltråd.
Pressa livstycket.

Förslag till snörning:

COPYRIGHT
Skaraborgs Läns Hemsöjdsförening

Mönsterförändringar

Lämpligt tyg till modellen är lakansväv.

Klipp ut mönsterdelarna i tyg.

Lägg till 1 cm sömsmån där två delar sys ihop, även i framkanten för att kunna nåla ihop livet.

Vid avprovning behövs hjälp av en person som är väl insatt i sömnad av folkdräkter för att stilen på plagget ej ska förvanskas. OBS! Vissa detaljer får ej förstöras: bakstyckets bredd nertill, axelbandens bredd och skörtens storlek.

Försök dessutom hålla stilen och formen på halsringningen.

Vid provning ska de plagg som ska bäras under vara på.

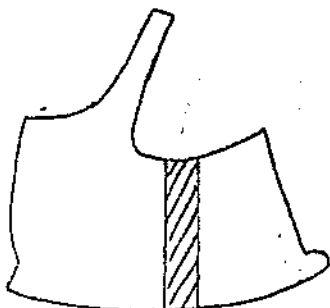
Några sätt att förstora ett mönster, förminskning sker på samma sätt.

= utökning

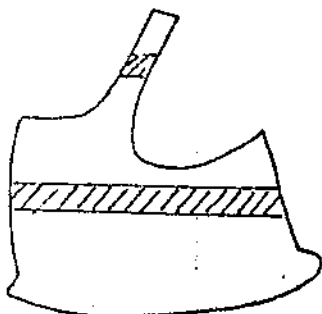
= intagning

Om det inte når ihop framtill?

Klipp upp modellen mitt under armen o sätt i en lagom stor bit.

Prova igen och nåla ihop den framtill.

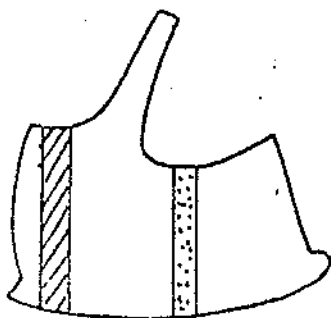
Om det är för lite för kort?

Klipp av mitt på axeln och sätt i en lagom stor bit.

Om det är mycket för kort?

Klipp även upp fram- och bakstycke tvärs över och förläng med en bit, kan göras på två olika ställen.

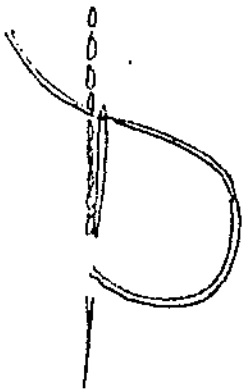

Om du måste öka en mycket stor bit under armen,
kanske halsringningen ser snäv ut?

Klipp upp framtill från uringningen och rakt ned
och lägg i en så stor bit att axelbandet kommer
på rätt plats och uringningen ser riktig ut. Tag
in lika stor bit under armen.

När livstycket av bomullstyg passar, klippes all sömsmån bort i
sömmarna och mönstret är klart att användas.

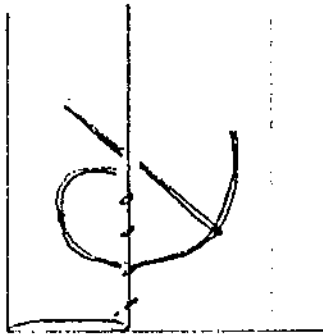
COPYRIGHT
Skaraborgs Läns Hemsjüdsförening

STYGNFÖRKLARING

Efterstygn

Stick ner nålen vid föregående stygn och stick upp den lika långt framför tråden.

Fällstygn

Stick ner nålen snett från höger till vänster. Nålen ska ta ordentligt i både yttertyg och fäll.

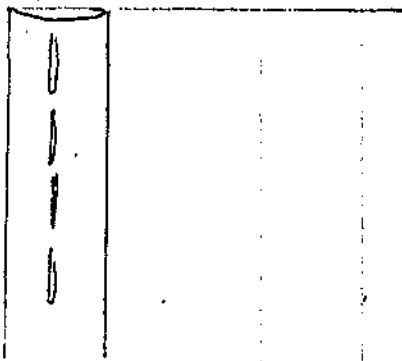
Kedjestygn

Lägg en ögla från vänster till höger. Stick ner nålen intill tråden och stick upp den i ögla. Stygnlängd 3 - 4 mm.

Förstygn

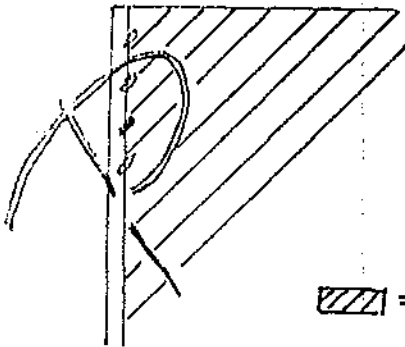
Samma som träckelstygn.

Prickstickning

Sys på samma sätt som förstygn.
Stygnen på rätsidan är mycket korta.

Prickfällning

Sys på samma sätt som fällstygn. Nålen går ordentligt igenom yttertyget så att en prickrad bildas på rätsidan.

 = FODER

COPYRIGHT
Skaraborgs Läns Hemsöjdsförening